

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší správní soud jako soud kárný rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a členů JUDr. Pavla Příhody, Mgr. Martina Šalamouna, JUDr. Petra Vlacha, JUDr. Michala Žižlavského a prof. JUDr. Marie Karfíkové, CSc., v právní věci kárné navrhovatelky: **předsedkyně Krajského soudu v Ústí nad Labem**, se sídlem Národního odboje 1274, Ústí nad Labem, proti kárně obviněné: **JUDr. Ivaně Šoljakové**, nar. X, soudkyni Okresního soudu v Liberci, se sídlem U Soudu 540/3, Liberec, zast. Mgr. Martinem Vondroušem, advokátem, se sídlem 8. března 21/13, Liberec, o návrhu na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudkyně ze dne 30. 10. 2019,

t a k t o :

I.

Podle § 14 písm. a) zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů,

s e z a s t a v u j e

řízení o kárné odpovědnosti kárně obviněné

JUDr. Ivany Šoljakové
nar. X,
soudkyně Okresního soudu v Liberci,

pro skutek spočívající v tom,

ž e

jako předsedkyně Okresního soudu v Liberci zveřejnila na elektronické úřední desce Okresního soudu v Liberci dne 18. 7. 2019 pod sp. zn. 56 Si 135/2019 informace zahrnující přípis Okresního soudu v Liberci ze dne 26. 6. 2019 pod sp. zn. 56 Si 135/2019 a jeho přílohy č. 1 - 10, ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Tímto byly zveřejněny informace, které nebyly součástí materiálů k výběrovému řízení na funkci předsedy Okresního soudu v Liberci, vyhlášenému dne 1. 3. 2019 předsedou Krajského soudu v Ústí nad Labem. Materiály byly účelově vytvořeny kárně obviněnou a následně na základě žádosti neúspěšné kandidátky Mgr. Ing. D. S. zveřejněny. Z obsahu přípisu je s ohledem na pouze částečnou anonymizaci patrné, že uvedeným přípisem byla poskytnuta informace neúspěšné kandidátce Mgr. Ing. S. V této informaci je dodatečně vytvořené stanovisko kárně obviněné k výsledku výběrového řízení, včetně příloh, e-mailové korespondence mezi kárně obviněnou a soudcem Mgr. P. H., obsah protokolu s částí výpovědi tohoto soudce v kárném řízení vedeném proti jinému soudci, vyjádření soudcovské rady Okresního soudu v Liberci sepsané tímto soudcem a zejména výtky

udělené mu kárně obviněnou i výtky již zahlazené a další listiny týkající se přímo jeho osoby. Anonymizace osobních údajů v listinách byla provedena selektivně tak, aby nebyly anonymizovány údaje umožňující identifikaci jmenovaného soudce. Uvedené listiny zahrnují zvýrazněné části textu s dalšími subjektivními komentáři kárně obviněné, které mají zdůrazňovat výlučně pochybení, pracovní nedostatky či nekvalitu práce soudce Mgr. P. H.,

p r o t o ž e

kárný navrhovatel podal kárný návrh opožděně.

II.

JUDr. Ivana Šoljaková

nar. X,

soudkyně Okresního soudu v Liberci,

s e z p r o š ť u j e ,

podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, kárného návrhu pro skutek spočívající v tom,

ž e

vystoupila v televizi Seznam, v pořadu Záhady Josefa Klímy, v reportáži Petry Majerové nazvané „Vyhrál výběrové řízení a má se stát předsedou soudu. Pošramocená minulost nevádí“, odvysíláno 19. 8. 2019. V této reportáži kárně obviněná veřejně komentovala výsledky výběrového řízení. Uvedla, že z jeho výsledku byli mnozí ze soudců nepříjemně zaskočení. „Tohle byl výsledek, který překvapil asi povícero lidí. Většina očekávala výsledek jiný, ale dopadlo to tak, jak dopadlo.“ Provedla zde hodnocení obou kandidátů Mgr. Ing. D. S. a Mgr. P. H. Hodnocení Mgr. H. provedla kárně obviněná na kameru veřejně, hodnotila jeho rozhodovací činnost s tím, že mu za posledních deset let byly vytýkány nedostatky v práci a v jeho soudním oddělení. Hodnotila jeho „absenci vnitřní disciplíny, neschopnost fungování bez průtahů a bez toho, že by jej někdo kontroloval.“ Vyjádřila veřejně přesvědčení, že vítěz výběrového řízení Mgr. H. nemůže řídit soud a také kontrolovat jiné soudce. Dále v reportáži veřejně obvinila Mgr. H., že zpracovává vědomě nepravdivá vyjádření soudcovské rady pro účely kárných řízení,

č í m ž m ě l a s p á c h a t

kárné provinění podle § 87 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, neboť zaviněně porušila povinnosti předsedy soudu, soudce vyplývající z § 80 odst. 6 zákona o soudech a soudcích, neboť nezachovala náležitou úctu k soudci Mgr. P. H., a současně porušila povinnost formulovanou § 80 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, neboť se nezdržela jednání, jež mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce a ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů,

protože skutek není kárným proviněním.

O d ů v o d n ě n í :

I. Průběh kárného řízení

I. A. Návrh kárného navrhovatele

[1] Nejvyššímu správnímu soudu jako soudu kárnému byl doručen návrh předsedy Krajského soudu v Ústí nad Labem jako kárného navrhovatele (v průběhu kárného řízení došlo k personální obměně na pozici předsedy krajského soudu, takže při jednání před soudem již vystupovala nová předsedkyně) ze dne 30. 10. 2019 na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudkyně Okresního soudu v Liberci, JUDr. Ivany Šoljakové. V něm bylo kárně obviněné vytýkáno, že a) jako předsedkyně Okresního soudu v Liberci zveřejnila na elektronické úřední desce tohoto okresního soudu své stanovisko k výsledku výběrového řízení na funkci předsedy Okresního soudu v Liberci, a to včetně příloh. Tyto přílohy zahrnovaly obsah elektronické korespondence mezi kárně obviněnou a soudcem Mgr. P. H., obsah protokolu s částí výpovědi tohoto soudce v kárném řízení vedeném proti jinému soudci, vyjádření soudcovské rady Okresního soudu v Liberci sepsané uvedeným soudcem a zejména výtky udělené samotnou kárně obviněnou i s výtkou předchozí, již zahlazenou, a další listiny týkající se přímo osoby soudce Mgr. P. H. Z uvedených listin bylo podle kárného navrhovatele zjevné, že anonymizace osobních údajů v listinách byla provedena selektivně tak, aby umožňovala identifikaci soudce. Zároveň uvedené listiny zahrnovaly zvýrazněné části textu s dalšími subjektivními komentáři kárně obviněné, které měly zdůrazňovat výlučně pochybení, pracovní nedostatky či nekvalitu práce tohoto soudce. O zveřejnění se dozvěděl kárný navrhovatel dne 18. 7. 2019, neboť jej na to upozornil místopředseda Krajského soudu v Ústí nad Labem. Dne 19. 7. 2019 sdělila kárně obviněná kárnému navrhovateli na základě jeho telefonického dotazu, že to byla právě ona, která uvedené informace zveřejnila. Kárný navrhovatel hodnotil postup kárně obviněné jako krajně nevhodný, především s ohledem na selektivní anonymizaci osobních údajů subjektů a možné poškození osoby Mgr. P. H. Dne 25. 7. 2019 obdržel kárný navrhovatel na svůj dotaz stanovisko pověřence pro ochranu osobních údajů Ministerstva spravedlnosti, z nějž vyplynulo, že zveřejnění uvedených údajů se vymyká požadavkům zákona č. 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o informacích“). Dne 6. 8. 2019 byla kárně obviněná na základě osobního setkání s kárným navrhovatelem seznámena s výhradami kárného navrhovatele k jejímu postupu, neboť informace zneprístupnila až po šesti dnech po telefonátu a čtyři dny po zaslání požadavku na zneprístupnění informací.

[2] Dále bylo kárně obviněné vytýkáno, že b) vystoupila v televizi Seznam, pořadu Záhady Josefa Klímy a reportáži Petry Majerové, nazvané „Vyhrál výběrové řízení a má se stát předsedou soudu. Pošramocená minulost nevadí“, odvysíláno dne 19. 8. 2019. V této reportáži kárně obviněná veřejně napadla výsledky výběrového řízení. Uvedla, že z jeho výsledku byli mnozí soudci nepříjemně zaskočení: „Tohle byl výsledek, který překvapil asi povícero lidí. Většina očekávala výsledek jiný, ale dopadlo to tak, jak dopadlo.“ (stopa 0.40 - 0.52). Provedla hodnocení obou kandidátů Mgr. Ing. D. S. (stopa 2.27 - 2.47) a Mgr. P. H. (stopa 2.47 - 3.35). Hodnocení Mgr. H. provedla kárně obviněná jako předsedkyně soudu na kameru veřejně, hodnotila jeho rozhodovací činnost s tím, že mu za posledních deset let byly vytýkány nedostatky v práci a v jeho soudním oddělení. Neuvedla, že mu výtky, které nejsou zahlazeny, udělila pouze ona sama. Hodnotila jeho „absenci vnitřní disciplíny, neschopnost fungování bez průtahů a bez toho, že by jej někdo kontroloval“. Vyjádřila veřejně přesvědčení, že vítěz výběrového řízení Mgr. H. nemůže řídit soud a kontrolovat jiné soudce. Dále v reportáži veřejně obvinila tohoto soudce, že zpracovává vědomě nepravdivá vyjádření soudcovské rady pro účely kárných řízení (stopa 6.24 - 6.45).

[3] Kárný návrhovař v kárném návrhu uznal, že ani soudní funkcionář nemůže být vyloučen z možnosti realizovat své ústavní právo na svobodu projevu [čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 17 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“)]. Na straně druhé zdůraznil, že výkon takového práva není u žádné osoby, a tím méně pak u soudce a soudního funkcionáře, neomezený, neboť zahrnuje, jak uvádí výslovně čl. 10 odst. 2 Úmluvy, i povinnosti a odpovědnost a může být omezen zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu morálky, pověsti nebo práv jiných nebo pro zachování autority a nestrannosti soudní moci (shodně rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 13 Kss 1/2015 - 112).

[4] Podle judikatury Nejvyššího správního soudu, Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva (např. rozsudky ze dne 27. 5. 2014, Baka proti Maďarsku, stížnost č. 20261/12; ze dne 26. 2. 2009, Kudeshkina proti Rusku, stížnost č. 29492/05; ze dne 16. 9. 1999, Buscemi proti Itálii, stížnost č. 29569 /95; nebo rozsudek velkého senátu ze dne 28. 10. 1999, Wille proti Lichtenštejnsku, stížnost č. 28396/95) má soudce či jiná osoba, spojená s výkonem spravedlnosti, právo vyjadřovat a šířit, i veřejně, své občanské a politické postoje, včetně názorů otevřeně kritických, přičemž předmětem kritiky mohou být i poměry v samotné justici, či dokonce na konkrétním soudu. Na druhou stranu je stát oprávněn v nezbytně nutné míře požadovat, aby byl výkon tohoto práva na svobodu projevu ze strany soudců a dalších představitelů justice vykonáván s jistou zdrženlivostí, tedy tak, aby neohrožoval nepřijatelným způsobem autoritu a nestrannost soudní moci a nezasahoval do práva konkrétních účastníků řízení na spravedlivý proces. V citovaných rozhodnutích bylo taktéž připomenuto, že tato ústavněprávní východiska našla svůj odraz i v právní úpravě povinností, které jsou v souvislosti s výkonem politických práv v nejširším slova smyslu soudci povinni dodržovat. Vysoké míry ochrany pak požívají projevy soudce týkající se fungování justice. Každý případ je nutno posuzovat individuálně, s přihlédnutím ke všem okolnostem a ke kontextu, ve kterém byly projevy soudce učiněny. Sankce nesmí mít odrazující účinek na uplatňování svobody projevu ostatních soudců.

[5] Jednání kárně obviněné považuje kárný návrhovař za exces. Poukázal na názor Ústavního soudu, který zdůrazňuje, že „jednotlivec, který přijal funkci soudce, je při výkonu své svobody projevu podle čl. 17 Listiny a čl. 10 Úmluvy vázán povinností loajality a

zdrženlivost. Jeho svoboda projevu tudíž podléhá zvláštním omezením, která vyplývají z této povinnosti. Soudce zejména nesmí svými projevy narušovat důvěru veřejnosti v to, že bude rozhodovat v souladu se základními principy demokratického právního státu, a důvěru v nestrannost a nezávislost soudní moci. (...) Každý případ je však nutné posuzovat individuálně s přihlédnutím ke všem okolnostem, přičemž je nutné vzít v potaz zejména postavení soudce, který projev pronesl, místo a způsob projevu, obsah jeho výroků a celkový kontext, ve kterém tyto výroky byly učiněny.“ Kritiku Mgr. H. uvnitř soudního systému (zahrnutou v hodnocení jeho práce v podkladech pro výběrové řízení a v „námitkách“ k jeho návržení do funkce předsedy soudu podaných kárnému navrhovateli) považuje za přiměřenou, v intencích zákona o soudech a soudcích. Jiným úhlem pohledu však hledí na zveřejnění již zmiňovaných dokumentů na elektronické úřední desce, ač na žádost místopředsedkyně Mgr. S. podle zákona o informacích.

[6] Kárný navrhovatel zdůraznil, že nezpochybňuje právo veřejnosti na informace o výběrových řízeních v rámci justice. S ohledem na rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti jako odvolacího orgánu ve věcech zákona o informacích a na judikaturu Ústavního soudu je dle názoru kárného navrhovatele možné na žádost zveřejnit materiály týkající se výběrového řízení. Konkrétně lze zveřejnit materiály k osobám uchazečů o veřejnou funkci, které měla k dispozici výběrová komise, včetně hodnocení předsedy soudu, odvolacích senátů a i informace o kárných řízeních, a to bez souhlasu těchto osob (§ 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů). Souhlas totiž není potřeba v případě osobních údajů o veřejně činné osobě, funkcionáři či zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné anebo úřední činnosti a o jeho funkčním nebo pracovním zařazení. To se vztahuje i na kandidáty na tuto funkci. Odkázal také na závěr Ústavního soudu, že profesionální sféra včetně minulosti soudce se netýká jen úzce formálního výčtu dosud zastávaných profesních funkcí, ale že profesní a tím i veřejnou sféru naplňují zásadně veškeré aspekty osobnosti soudce objektivně způsobilé mít souvislost s výkonem jeho funkce. Kárný navrhovatel tedy uzavřel, že platí přímá úměra, že čím větší míra veřejné angažovanosti dotčené osoby, tím větší je přípustná míra zásahu do jejího soukromí souvisejícího s její veřejnou činností (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 1 As 229/2014 - 48). Žádost Mgr. S. jako neúspěšné žadatelky však považuje za účelovou a za zneužití práva na informace, s osobní iniciativou kárně obviněné.

[7] Kárný navrhovatel pak uznává, že nemůže činit kárně obviněnou odpovědnou za způsob filmového střihu reportáže, za okruh osob, které v ní vystupují, a za kladení otázek a komentáře redaktorky. Je však nutné zvážit, zda kritika kárně obviněné měla za cíl zlepšit činnost Okresního soudu v Liberci. Dle jeho názoru v situaci, v níž již výběrová komise rozhodla o vítězi výběrového řízení, neměla. Kárně obviněná hodnotila veřejně na kameru jak Mgr. H., tak jeho rozhodovací činnost s tím, že mu byly za posledních deset let vytýkány nedostatky v práci jeho soudního oddělení. Neuvedla však, že některé výtky jsou již zahlazené a ostatní udělila soudci sama. Dále vyjádřila přesvědčení, že Mgr. H. nemůže řídit soud a také kontrolovat soudce, a to v době, kdy věděla, že má kárný navrhovatel jako předseda krajského soudu uvedené dokumenty k dispozici pro přípravu návrhu ministryni spravedlnosti na jmenování uvedeného kandidáta na předsedu soudu.

[8] Kárný navrhovatel zdůraznil, že končící předseda nerozhoduje o svém nástupci. O novém předsedovi rozhodují podle demokratických pravidel předem určené osoby, tedy výběrová komise, předseda krajského soudu a ministryně spravedlnosti, která jej jmenuje.

Končící předseda soudu nemůže svým veřejným vyjadřováním po skončení výběrového řízení ohrožovat postavení nově nastupujícího předsedy podrážením jeho autority, snižováním jeho schopností, a tím také ohrožovat důvěru veřejnosti ve výkon soudnictví.

[9] S ohledem na kárnou minulost kárně obvinění (byla již jednou v roce 2014 uznána vinnou za kárné provinění, přičemž bylo upuštěno od kárného opatření) a na závažnost jejího jednání navrhl kárný navrhovatel jako kárné opatření snížení platu kárně obviněné o 10% na dobu jednoho roku.

I.B. Vyjádření kárně obviněné

[10] Kárně obviněná předně uvedla, že v případě skutku a) plnila své zákonné povinnosti, což samo o sobě vylučuje, že by se dopustila kárného provinění. V případě skutku b) se podle svého přesvědčení nedopustila ničeho nezákonného ani nevhodného. Konstatovala, že jako předsedkyně soudu byla jediná detailně seznámena se sedmiletým působením Mgr. H. jako soudce a bylo její povinností v zájmu soudu předat tyto informace kompetentním místům s pravomocí učinit z nich závěry. Nikdy nezpochybňovala, že jejího nástupce vybere někdo jiný, pouze chtěla, aby padlo správné konečné rozhodnutí bez toho, aby jí někdo mohl vytýkat, že další informace měla a nesdělila je.

[11] Co se týče reportáže, kárně obviněná má za to, že chtěla pouze objasnit svůj postup. Vystupovala po celou dobu zdvořile, věcně, neuvedla žádnou nepravdu, a pokud hovořila o svém názoru, vždy jej za svůj názor označila, jakož i z čeho jej dovozuje. Ostatně ani kárný navrhovatel netvrdí, že by uvedla cokoli nepravdivého. Kárně obviněná si tedy pokládá otázku, zda Mgr. H. zneuctila ona svým konáním, či zda byl zneuctěn obsahem, který vešel ve veřejnou známost. Pokud by byla požádána o stejné profesní informace o komkoliv z místopředsedů či o ní samotné, také by je zveřejnila. Má za to, že by je měla veřejnost mít.

[12] K prvnímu skutku uvedla, že měla za úkol vypracovat hodnocení Mgr. H. a Mgr. S. Od pana místopředsedy P. a ředitelky správy si nechala toto hodnocení „opřipomínkovat“, neboť nechtěla Mgr. H., o němž nemohla psát kladně, jakkoliv poškodit ani nechtěla psát nepravdu. Výsledek výběrového řízení všechny ve vedení jejího soudu překvapil. Při následné návštěvě kárného navrhovatele v Liberci mu oznámila, že se na něj a paní ministryni hodlá obrátit s výhradami k jmenování Mgr. H. do funkce předsedy soudu. Kárný navrhovatel si od ní sám vyžádal materiály, ze kterých při hodnocení Mgr. H. vycházela. O svém budoucím postupu informovala Mgr. H. i soudcovskou radu. Vypracovala následně stanovisko pro kárného navrhovatele, které bylo podkladem pro stanovisko pro ministryni. Měla za to, že její postup směrem k ministryni byl plně v souladu s instrukcí Ministerstva spravedlnosti, která stanovuje, že ministr jmenuje předsedou okresního soudu prvního kandidáta v pořadí, pokud se nedozví o okolnostech, které vhodnost navrženého kandidáta zpochybňují. Výběr kandidáta je definitivně ukončen až rozhodnutím ministra (§ 11 instrukce). Kárně obviněnou vytvořené dokumenty o Mgr. H. byly součástí výběrového řízení, a tedy byla povinna je podle zákona o informacích poskytnout.

[13] Na výběrové řízení byl kárným navrhovatelem tázan i Mgr. P., který má dle kárně obviněné na věc obdobný názor jako ona. Stejně tak místopředsedkyně Mgr. S., která

prvně zvolila žádost o informace ke krajskému soudu a následně i žádost k okresnímu soudu, neboť nebyla spokojená s výsledkem výběrového řízení. S ohledem na to, že ji kárně obviněná považuje za velmi pečlivou a důkladnou, ji postup místopředsedkyně nepřekvapil. Protože situace na soudě gradovala a soudcovská rada se nakonec přiklonila k Mrg. H., místopředsedkyně výběrové řízení nenapadla.

[14] Odpověď na žádost místopředsedkyně připravovala asistentka kárně obviněné. Na školení k zákonu o informacích bylo prezentováno, že odmítnout žádost by mělo být zcela výjimečné a informace, která je poskytnutá žadateli, by měla být zpřístupněná na úřední desce. Místopředsedkyni byly poskytnuty požadované informace z výběrového řízení, které byly dostupné (i s provedenou anonymizací, pokud se údaje netýkaly profesního působení Mgr. H.), kromě jedné listiny týkající se pochybení Mgr. H., kterou kárná návrhvatelka považovala za soukromou korespondenci, a tedy ji neposkytla. Některé materiály obsahovaly i hodnocení a výsledky kontrol dalších soudců, o ty však žádáno nebylo, proto kárně obviněná provedla onu „selektivní“ anonymizaci. Podle jejího názoru nebyla žádná výtká Mgr. H. zahlazena, neboť by se činnost nesměla opakovat a musela by uplynout potřebná lhůta. To však u Mgr. H., který v činnosti kontinuálně pokračoval, nenastalo a mělo to vliv na hodnocení jeho práce. Toto mělo vést k pochybnostem ohledně vhodnosti vybraného kandidáta. Vedení krajského soudu dokonce při kontrole spisů v roce 2018 shledalo samo u Mgr. H. pochybení a požadovalo nápravu, tedy se jedná o nekonzistentní přístup u kárného návrhovatele.

[15] Po poskytnutí informace a zveřejnění na úřední desce kontaktoval kárně obviněnou kárný návrhvatel s tím, že není vhodné takové informace poskytovat a zveřejňovat. Nedokázal však vysvětlit, na základě jakých argumentů neměly být poskytnuty. Stanovisko Ministerstva spravedlnosti, které si kárný návrhvatel vyžádal a které nalezlo argumenty pro nezveřejnění, pokládá kárně obviněná za fatální selhání. Ačkoliv v době její dovolené žádal po Ministerstvu spravedlnosti zastupující místopředseda odpovědi na své protiargumenty, nedočkal se jich. S ohledem na vše uvedené má kárně obviněná za to, že při vyřizování žádosti nedošlo k žádnému pochybení.

[16] K druhému skutku kárně obviněná uvedla, že po dvoutýdenní dovolené na ni na soudě čekala reportérka kvůli reportáži ohledně ovlivňování výběrového řízení z její strany. Protože nevidí nic závadného na komunikaci s médii, ačkoliv nebyla po dovolené připravena, s moderátorkou promluvila. Zdůrazňuje, že není odpovědná za sestříhání, komentáře ani titulek reportáže. Výběrové řízení kárně obviněná odmítla komentovat, neboť jej nebyla účastna. Informace k osobě Mgr. H. však z vlastní činnosti měla. Zhodnotila výsledek výběrového řízení jako překvapivý, ale samotné výběrové řízení nenapadla. Také uvedla, že více lidí bylo překvapeno jako ona, ostatně i sám Mgr. H. v reportáži uvedl, že tento výsledek nečekal. Kárně obviněná zdůraznila, že nehodnotila rozhodovací činnost Mgr. H., ale výsledky jeho práce z hlediska kontrolní činnosti její předchůdkyně, její a krajského soudu. Jestliže jsou u něj zjišťovány průběžně průtahy, závěr o tom, že mu schází vnitřní disciplína, je zcela věcný. Další pochybení shledává v tom, že jako budoucí kárný žalobce v minulosti podával za soudcovskou radu vyjádření v rozporu s realitou. Kárný návrhvatel uvedené nerozporuje. Jako předsedkyně soudu udělila Mgr. H. výtky. Pokud s nimi nesouhlasil, mohl je napadnout ve správním řízení, to však neučinil.

[17] Kárně obviněná má za to, že soudní funkcionář není vyloučen z možnosti projevit

svůj názor, a to i kritický, a rovněž veřejně. Na její věc dle jejího názoru přesně dopadá rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2007, sp. zn. IV. ÚS 23/05, neboť na místo věcných protiargumentů se ji snažili umlčet a nepřipustit nepohodlnou kritiku. Podle Ústavního soudu zkoumání předpokladů pro výkon funkce soudce a veřejná diskuze o nich autoritu soudní moci posiluje, ne naopak. K situaci by se pak mělo přistupovat z hlediska věcného podstaty. Justice by měla být podle kárně obviněné otevřená, pokud má být důvěryhodná, neboť „tutláním“ problémů o tuto důvěru přichází. Právo na informace o výběrovém řízení má mít veřejnost i místopředsdkyně, přičemž materiály k výběrovému řízení nejsou pouze ty, které má výběrová komise. Výběrová komise sice provádí výběr, nicméně rozhodnutí činí a předsedu jmenuje ministryně. Není pravda, že by rozhodnutí výběrové komise bylo nezvratitelné.

[18] V doplnění kárně obviněná upozornila, že zákon o soudech a soudcích rozlišuje mezi odpovědností soudce a předsedy soudu. S ohledem na skutečnost, že její funkce již zanikla, nelze s ní vést jako s předsdkyní kárné řízení. Jako se soudkyní s ní pak nelze vést kárné řízení za uvedené skutky, protože nemají s výkonem soudcovské funkce žádnou souvislost. Řízení tedy musí být zastaveno.

[19] Dalším důvodem pro zastavení kárného řízení je podle ní uplynutí lhůty šest měsíců. O pochybení kárně obviněné se měl kárný navrhovatel dozvědět v případě prvního skutku od místopředsedy soudu dne 18. 7. 2019, v případě druhého skutku z odvysílané reportáže. K tomu dle kárného navrhovatele mělo dojít dne 19. 8. 2019, v datu je však zjevný překlep, neboť se jednalo o 11. 8. 2019. V obou případech pak kárný navrhovatel zahájil kárné řízení dne 13. 2. 2020, tedy po lhůtě šesti měsíců, v níž to lze učinit.

II. Posouzení věci kárným senátem

II. A. Včasnost kárného návrhu

[20] Kárný senát se zabýval nejprve tím, zda byl návrh podán ve lhůtách podle § 9 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., dle něhož musí být návrh na zahájení kárného řízení *podán nejpozději do šesti měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o skutečnostech týkajících se kárného provinění, které jsou rozhodné pro podání návrhu, nejpozději však do tří let ode dne spáchání kárného provinění.*

[21] Kárný návrh byl podán původně předsedou Krajského soudu v Ústí nad Labem Lubošem Dörflem, přičemž z jeho sféry odešel návrh nejprve na Ministerstvo spravedlnosti dne 1. 11. 2019 (viz doručka na č. 1. 3 spisu kárného senátu) a do sféry kárného senátu se dostal dne 13. 2. 2020 (č. 1. 1 spisu kárného senátu). Je tedy zřejmé, že návrh byl podán účinně, protože projev vůle oprávněného kárného navrhovatele byl jím navenek učiněn v době, kdy Luboš Dörfl stále ještě byl předsedou zmíněného krajského soudu. Skutečnost, že v době, kdy návrh „putoval“ mezi svým odesílatelem (předsedou krajského soudu) a příjemcem (Nejvyšším správním soudem jako soudem kárným), došlo ke změně v obsazení funkce předsedy krajského soudu, na účinnost jeho podání nemá žádný negativní vliv (na místo Luboše Dörfla po mezidobí necelých šesti měsíců, kdy tato funkce nebyla obsazena nikým, byla jmenována Lenka Ceplová; kárný senát ostatně i proto s projednáním věci vyčkal do doby, kdy do pozice předsedy krajského soudu jako kárného navrhovatele byla jmenována konkrétní fyzická osoba). Návrh v době, kdy projev vůle opustil sféru toho, kdo jej učinil, byl učiněn fyzickou osobou oprávněnou k tomu z titulu své funkce.

[22] Nicméně komplikace při předávání návrhu Nejvyššímu správnímu soudu jako soudu kárnému měly vliv na běh lhůt k jeho podání. O skutkovém komplexu pod písm. a) výroku, tedy, zjednodušeně řečeno, o tom, že kárně obviněná zveřejnila na elektronické úřední desce Okresního soudu v Liberci své stanovisko k výsledku výběrového řízení, včetně příloh, se kárný navrhovatel dle svého vyjádření dozvěděl dne 18. 7. 2019. Šestiměsíční subjektivní lhůta kárnému navrhovateli uplynula dne 18. 1. 2020. V tomto bodě byl proto návrh, jenž, jak již uvedeno, došel kárnému soudu dne 13. 2. 2020, podán opožděně. Proto kárný senát řízení v této části zastavil podle § 14 písm. a), první alternativy zákona č. 7/2002 Sb.

[23] Co se pak týče skutkového komplexu pod písm. b) kárného návrhu, kárný senát zjistil z vyjádření kárného navrhovatele, že se o reportáži dozvěděl mezi dny 21. až 26. 8. 2019, tedy bezprostředně poté, co byla zveřejněna na webových stránkách, z nichž byla veřejně šířena. Takto zjištěný běh věcí jeví se být logický a v řízení nevyšly najevo žádné důvody k domněnce, že by se kárný navrhovatel dozvěděl o obsahu reportáže dříve. Šestiměsíční subjektivní lhůta by proto uplynula nejdříve 21. 2. 2020, takže podáním návrhu dne 13. 2. 2020 byla s jistotou zachována, byť jen o několik dní. Je zjevné a nevyžaduje hlubší argumentace, že zachována je i tříletá objektivní lhůta.

[24] Kárný senát přemýšlel i o teoreticky představitelné alternativě, že skutkové komplexy a) a b) tvořily ve skutečnosti jeden celek. Takový celek by mohl hypoteticky spočívat v systematickém jednání kárně obviněné spočívajícím ve sledu provázaných kroků, jimiž by se sama či za vědomé nebo nevědomé asistence dalších svých spolupracovníků z tehdejšího vedení jejího okresního soudu (místopředsedkyně Mgr. S., ale i místopředsedy Mgr. P.) snažila zpochybnit výběrové řízení na svého nástupce a dosáhnout toho, že jeho vítěz Mgr. H. by nebyl jmenován novým předsedou. Pokud by se něco takového ukázalo být skutečností, včasnost návrhu by se musela posuzovat zásadně až od dokonání posledního z takového sledu kroků. V řízení však ani náznakem nevyšlo najevo, že by se kárně obviněná o něco takového pokoušela. Z výpovědi svědkyně Mgr. S. plyne, že se s žádostmi o informace týkajícími se výběrového řízení na příslušné adresáty obrátila ona sama ze své vůle. O tom, že by takto postupovala na podnět kárně obviněné, nevyšlo najevo nic. Stejně tak z výpovědi svědků Mgr. H. M. a Mgr. P. P. plyne, že kárně obviněná nejspíše předem nevěděla, že bude oslovena novináři připravujícími reportáž o situaci na jejím okresním soudě, a není patrné, že by příchod novinářů na soud čekala. Z toho, co v řízení vyšlo najevo, se jako nejpravděpodobnější skutková alternativa jeví, že kárně obviněná byla sice od počátku nespokojena s výsledkem výběrového řízení na nového předsedu okresního soudu, s tímto svým názorem se netajila, a to ani před svými spolupracovníky, a v obecném smyslu podporovala kroky své kolegyně Mgr. S., jež měly směřovat ke zpochybnění závěrů výběrové komise. Nic však nenasvědčuje tomu, že by ke zvrácení tohoto výsledku činila kárně obviněná sama systematické kroky. Sled událostí, jenž byl předmětem kárného návrhu, je tedy – zcela logicky – vzájemně propojen skutkovými návaznostmi (pozdější události jsou v nějaké míře důsledkem či odrazem událostí dřívějších), nikoli však výsledkem systematického jednání kárně obviněné. Proto kárný senát skutkové komplexy označené v kárném návrhu pod písm. a) a b) posuzoval z pohledu běhu lhůt k podání kárného návrhu samostatně.

II. B. Jednání konané dne 2. 12. 2020 a rozhodná skutková zjištění

[25] S ohledem na zastavení řízení ve vztahu ke skutkovému komplexu a) kárný senát k této části kárného návrhu neprováděl cílené dokazování. Okolnosti, jež se ho přímo či nepřímo týkaly, zkoumal pouze v té míře, v jaké to bylo potřebné pro zjištění souvislostí, návazností a motivací kárné navrhovatelky vztahujících se ke skutkovému komplexu b). Ohledně skutkového komplexu a) kárný senát přirozeně zjišťoval, jak ostatně shora popsáno, okolnosti rozhodné pro posouzení včasnosti kárného návrhu.

[26] Skutkový komplex pod písm. b) se bez pochyb odehrál po faktické stránce tak, jak byl popsán v kárném návrhu. O tom, že kárně obviněná v skutku vyslovila to, co bylo v reportáži odvyšováno, není pochyb. V tomto ohledu ani nebylo mezi stranami sporu. Důkaz přehráním záznamu reportáže při jednání to pouze potvrdil (záznam byl přehráván z webové adresy

<https://www.televizeseznam.cz/video/zahady/vyhrav-vyberove-rizeni-a-ma-se-stat-predsedou-soudu-posramocena-minulost-nevadi-63953961>, a to ve stavu webu ke dni konání jednání kárného senátu, na webu bylo uvedeno datum 19. 8. 2019, které lze mít za den zveřejnění reportáže). Spor se vedl o právní hodnocení toho, co kárně obviněná řekla.

[27] Z obsahu reportáže je patrné, že kárně obviněná v skutku komentovala výsledky výběrového řízení na svého nástupce, přičemž Mgr. H. (na rozdíl od jeho protikandidátky Mgr. S., kterou považovala za zodpovědnou, samostatnou a na funkci předsedy vhodnou kandidátku) za vhodného kandidáta nepovažovala (viz její vyjádření ca. od času 2.54 reportáže). Jako důvod pro své hodnocení uvedla, že Mgr. H. byly v posledních 10 letech vytýkány nedostatky v práci nebo s ním byl projednáván neuspokojivý stav v jeho oddělení.

[28] Z nejrůznějších v řízení jako důkaz provedených dokumentů, zejména z hodnocení Mgr. H. a z jeho osobního spisu, vyplynulo, že ohledně věcného popisu jeho profesní minulosti kárně obviněná veřejně nesdělila nic, co by bylo v rozporu s informacemi plynoucími z výše uvedených dokumentů. Její vyjádření se skutkově opírá o dostatečně jasné a jednoznačné záznamy o konkrétních situacích, v nichž byla vytknuta Mgr. H. takto charakterizovaná pochybení k tomu oprávněnými osobami (tou byla z určité části v rozhodné době i kárně obviněná sama jako předsedkyně soudu, předtím jí do podzimu roku 2012 byla dřívější předsedkyně soudu Zdeňka Doležalová). Byly mu uděleny výtky podle § 88a zákona o soudech a soudcích dne 2. 9. 2006 (Spr 1488/2016), ze dne 1. 6. 2015 (Spr 871/2015), ze dne 4. 3. 2009 (Spr 372/2009) a ze dne 6. 5. 2008 (Spr. 652/2008). Dále s Mgr. H. byly dne 15. 2. 2012 projednány neuspokojivé výsledky jeho rozhodovací činnosti za rok 2011. Z dokumentů, jež byly provedeny jako důkaz, není patrné, že by se Mgr. H. proti hodnocení svého působení relevantně bránil, například podáním správní žaloby proti výtce, formální stížnosti či neformální polemikou.

[29] I vyjádření kárné navrhovatelky, že byla opakovaně v kárných řízeních svědkem toho, že Mgr. H. z pozice předsedy soudcovské rady vyhotovil stanovisko, které se ukázalo nepravdivé (viz od času ca 6.24 reportáže), nepostrádá skutkový základ. Jedenáctý kárný senát Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí ze dne 21. 1. 2019, č. j. 11 Kss 7/2018 – 207, jež bylo k důkazu v rozhodných pasážích přčteno, ve věci kárně obviněného soudce Okresního soudu v Liberci JUDr. Maxy v bodě 89 charakterizoval vyjádření soudcovské rady tohoto soudu podepsané jejím tehdejší předsedou Mgr. H. takto (zvýraznění provedl nyní šestnáctý kárný senát) takto: „Z vyjádření soudcovské rady Okresního soudu v Liberci ze dne 29. 11. 2018 podepsaného jejím předsedou vyplývá, že kárně obviněný vystupuje

nekonfliktně vůči kolegům, odbornému a administrativnímu aparátu i vůči účastníkům řízení. Vždy akceptoval přidělenou agendu i specializaci. Věci vyřizuje přibližně v pořadí, ve kterém napadly, ale pomalejším tempem. Vedení soudu proto několikrát projednávalo stav jeho senátu se soudcovskou radou ve snaze nalézt řešení. V důsledku těchto debat byla soudci odebrána pracovníprávní specializace, do níž zpravidla spadají skutkově i právně složité případy, a po určité době mu vedení zastavilo nápad nových věcí, což ovšem nebylo dlouhodobě udržitelné, a to i s ohledem na aktuálně se zvyšující nápad na občanskoprávním úseku. Soudcovská rada uzavřela, že všichni soudci Okresního soudu v Liberci mají přiděleného asistenta (většinou je jeden společný pro dva soudce) a zapisovatelku. Kárně obviněný si nikdy nestěžoval, že by měl jakékoliv problémy v oblasti pracovních podmínek, byť to může být dáno jeho nekonfliktní povahou.“ V bodě 105 rozhodnutí pak jedenáctý kárný senát stanovisko soudcovské rady hodnotil takto: „Druhou polehčující okolností se pak stal soudcův osobnostní profil, jak vyplynul z hodnocení soudcovské rady, podle níž soudce vystupoval jako osoba nekonfliktní a snažil se vyřizovat věci v pořadí, jak napadly (byť není zcela zřejmé, odkud soudcovská rada tuto informaci čerpá – celkový stav soudcovy agendy tomuto hodnocení, nutno říci, příliš nenasvědčuje).“

II. C. Právní hodnocení věci

[30] Podle § 87 zákona o soudech a soudcích platí:

(1) Kárným proviněním soudce je zaviněné porušení povinností soudce, jakož i zaviněné chování nebo jednání, jímž soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.

(2) Kárným proviněním předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu je též zaviněné porušení povinností spojených s funkcí předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu.

[31] Podle kárného navrhovatele se kárně obviněná měla dopustit kárného provinění jako předsedkyně soudu, tedy podle § 87 odst. 2 zákona o soudech a soudcích. S ohledem na to, že skutek samotný, tedy skutkový komplex pod písm. b), jak byl popsán kárným navrhovatelem, není, jak bude dále vyloženo, porušením žádných povinností ani soudce, ani předsedy soudu, není třeba se zabývat otázkou, za jakých okolností je jednání soudce, který je předsedou soudu (případně dalším soudním funkcionářem vyjmenovaným v § 87 odst. 2 zákona o soudech a soudcích), kárným proviněním soudce a za jakých kárným proviněním předsedy soudu (dalšího funkcionáře). Stejně tak není důvodu zabývat se otázkou, jaké důsledky pro případnou kárnou odpovědnost předsedy soudu má, že před rozhodnutím kárného senátu o jednání, kterého se měl dopustit jako předseda, jeho funkce skončila. Obecně ke kárné odpovědnosti předsedy soudu viz zejm. rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2014, č. j. 16 Kss 10/2013 – 84, body 18 a 19, včetně odkazu na prejudikaturu.

[32] Podle § 80 odst. 1 věty první zákona o soudech a soudcích *(s)oudce a přísedící je povinen vykonávat svědomitě svou funkci a při výkonu funkce a v občanském životě se zdržet všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce nebo ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů.*

[33] Podle § 80 odst. 6 věty první zákona o soudech a soudcích *(s)oudce je povinen zachovávat náležitou úctu k ostatním soudcům, jiným osobám vykonávajícím právníká*

povolání a k ostatním zaměstnancům soudu a k účastníkům nebo stranám soudního řízení.

[34] Jedním ze způsobů, jimiž může být porušena povinnost soudce zdržet se všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce nebo ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů, a povinnost zachovávat náležitou úctu k ostatním soudcům, je nepochybně takové veřejné vyjádření soudce, které jiného soudce vykreslí v očích veřejnosti v nepatřičně negativním světle.

[35] Soudce je velmi významným reprezentantem veřejné moci, navíc té její složky, jejíž legitimita a autorita jsou založeny na uvážlivosti, uměřenosti, racionalitě a přesvědčivosti. Tomu mají odpovídat i jeho veřejná vystoupení (z novější prejudikatury kárných senátů Nejvyššího správního soudu viz zejm. rozhodnutí ze dne 20. 5. 2015, č. j. 13 Kss 1/2015 – 112, rozhodnutí ze dne 11. 6. 2015, č. j. 16 Kss 7/2014 – 92, rozhodnutí ze dne 6. 6. 2016, č. j. 11 Kss 6/2015 – 53, či rozhodnutí ze dne 28. 11. 2018, č. j. 13 Kss 6/2017 – 538). Prvním a základním požadavkem na takové vystoupení je, že stojí na pečlivě zjištěných a kriticky zhodnocených faktech. Soudce musí více než běžná osoba vyjadřující se veřejně dbát na to, aby se opíral o fakta, o nichž je z dobrých důvodů přesvědčen, že jsou pravdivá. Neznamená to, že se v konkrétním případě nemůže mýlit a sdělit něco objektivně nepravdivého. Musí však fakta veřejně sdělovat jen tehdy, má-li dobré důvody pro přesvědčení, že je dostatečně pečlivě zjistil a ověřil. Co se týče názorů, tedy hodnotících soudů, i zde je po něm třeba žádat, aby je vyjadřoval uvážlivě, pokud možno nikoli jednostranně, s dostatečnou mírou reflexe jiných názorových pozic a pokud možno tak, aby nebyly nepatřičně ovlivněny emocemi.

[36] Smysl a účel svobody projevu, týká-li se veřejných otázek, jimž jsou nepochybně i otázky týkající se obsazování vedoucích pozic v soudnictví, je vnášet do veřejné debaty témata, jež v ní mohou být diskutována a kriticky hodnocena. Kýženým cílem veřejné debaty je, aby se v konkurenci v ní se střetnuvších názorů prosadilo takové řešení veřejné otázky, které nejlépe obstálo v tomto střetu. Klasicky liberální pojetí svobody projevu věří v to, že konkurence a otevřenost v nastolování a debatování veřejných otázek jsou povětšinou nejlepší způsob jejich řešení.

[37] Je logické, že střet názorů nutně vede ke kontroverzím a potenciálně může veřejnost znejistět, zda ústavní instituce, a tím spíše takové, jakou je soudnictví, řádně fungují, odehrávají-li se v nich takové veřejně prezentované střety. Na druhé straně je nutno brát jako obecně známý a pro běžného občana dobře pochopitelný princip, že v západní společnosti jsou názorové střety na nejrozumnější otázky podstatou jejího fungování a že to, že se odehrávají, je obecně pozitivní, a nikoli negativní jev. Proto lze shrnout, že i v soudnictví mohou a mají být veřejně debatovány nejrozumnější otázky spojené s jeho fungováním. Pokud jsou aktéry takových debat soudci (ať již „běžní“ nebo soudní funkcionáři mezi nimi), jsou povinni držet se výše popsaných dvou maxim, tedy úzkostlivé věrnosti faktům a přiměřené zdrženlivosti v názorech. Nad rámec toho pak je po soudcích třeba žádat, aby přemýšleli o kontextu, v němž se debata vede, a o tom, jak jejich veřejné vystoupení může ovlivnit fungování soudnictví či ústavního systému jako takového, jehož je soudnictví klíčovou součástí. Soudci jsou povinni základní věrností ústavním hodnotám [viz v širších souvislostech i jejich povinnosti podle § 80 odst. 2 písm. a) a b) a odst. 4 zákona o soudech a soudcích], a tedy musí přemýšlet, zda jejich veřejné vystupování směřuje k ochraně základních principů ústavního systému, anebo zda je naopak nemůže zpochybňovat.

[38] Z výše uvedených obecných principů lze vyvodit i meze přípustného veřejného vystupování soudce při řešení personálních otázek. Je nepochybné, že předsedové soudů jsou pro řádné fungování soudnictví klíčovými osobami. Proto je zcela správné a žádoucí, aby otázky spojené s výběrem konkrétní osoby do pozice předsedy soudu byly předmětem veřejných debat. To neznamena, že ti, kdo podle Ústavy či zákona mají pravomoc jmenovat předsedy soudů či činit návrhy na jmenování, mají, nebo dokonce musí hlasy, jež ve veřejné debatě zazní, vyslyšet. V žádném případě; je v posledku na nich, na jejich politickém úsudku, korigovaném nakonec jen jejich vlastním svědomím, jak svou pravomoc (samozřejmě v mezích zákonných pravidel) uplatní. Hlasy ve veřejné debatě však mají mít možnost zazní, aby vytvořily těm, kteří se na rozhodnutí podílejí, příležitost rozhodnout se na základě co možná nejširšího penza informací.

[39] Pokud se ministr spravedlnosti a předsedové krajských soudů rozhodnou svou zákonem stanovenou (a na úrovni zákona obecně vzato ničím nelimitovanou, viz např. § 105 odst. 1 věta první zákona o soudech a soudcích) jmenovací či návrhovou pravomoc vykonávat s jakýmsi sebeomezením v podobě formálního výběrového řízení kandidátů na funkce předsedů okresních, krajských a vrchních soudců (viz instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 25. 7. 2014, č. j. 100/2014-OJ-ORGV/3, ve znění instrukce č. j. MSP-61/2015-OJ-ORGV/12), je zcela logické, že předmětem veřejné debaty mohou a mají být i takováto výběrová řízení a jejich výsledky. Ostatně to, co v takové debatě vyjde najevo, může (ale nemusí) být pro ministra spravedlnosti či předsedu krajského soudu impulsem k zamyšlení a případné korekci svého personálního rozhodnutí. S tím ostatně výslovně počítá i instrukce, podle jejíhož § 11 odst. 1 *(m)inistr jmenuje soudce navrženého na jmenování do funkce předsedy okresního soudu jako prvního v pořadí bez zbytečného odkladu, jsou-li splněny všechny stanovené podmínky a nebrání-li jmenování aktuální personální situace u dotčených soudů nebo nedozví-li se ministr o okolnostech, které vhodnost navrženého soudce zpochybňují* (zvýraznění provedl kárný senát).

[40] Kárně obviněná měla za to, že Mgr. H. není vhodným kandidátem na nového předsedu jejího soudu, a tento svůj názor sdělila ve veřejné reportáži. Pokud s reportérkou hovořila tzv. na kameru, činila tak jistě s vědomím, že to, co řekne, bude nebo může být v nějaké podobě zveřejněno. Jednala tedy nepochybně ve všech těchto aspektech vědomě.

[41] Podle skutkových zjištění plynoucích z provedených důkazů byl její názor na nevhodnost Mgr. H. na funkci budoucího předsedy opřen o dostatečné a spolehlivé zdroje informací, v podstatě o jí samotné známé a v té době již i veřejně dostupné (zda byly zveřejněny v souladu se zákonem nebo nikoli, nebylo předmětem posuzování kárným senátem) podklady o Mgr. H. Tyto podklady měl k dispozici její soud (zjednodušeně řečeno šlo zejména o podklady z jeho osobního spisu) nebo šlo o podklady obecně dostupné a jí známé z její činnosti předsedkyně (to platí o rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu, v němž byla hodnocena informační spolehlivost vyjádření soudcovské rady, jež Mgr. H. jako předseda této rady podepsal). Na závalu pečlivosti a přesvědčivosti skutkových podkladů jejího vyjádření není ani to, že část materiálů k Mgr. H. kritických byla výsledkem její vlastní činnosti ve funkci předsedkyně – k ní měla zákonem danou pravomoc, které využívala. Produkty její činnosti proto nelze *a priori* považovat za vůči Mgr. H. zaujaté, a navíc sama kárně obviněná vcelku věrohodně tvrdila, že se konzultacemi se spolupracovníky snažila eliminovat svou případnou zaujatost při hodnocení jeho činnosti. Větší důkladnost při zjišťování fakt nebylo po kárně obviněné

spravedlivé požadovat. Jednalo se o takový soubor fakt, na základě něhož si kárně obviněná mohla legitimně učinit sice subjektivní, ale uvážený názor. Tento názor také vyjádřila, a to formou přijatelnou, odpovídající zřejmě jejímu základnímu osobnostnímu naladění. Lze jistě mít různé náhledy na to, nakolik vhodný byl „ředitelský“ styl jejího projevu a zda by více diskursivní a méně dominantní tón vyjádření nevyzněl příjemněji; meze vyplývající z jejích zvláštních zákonných povinností soudkyně však nepřekročila. Kárně obviněné nelze ani vyčítat, že za rozhodující pro vhodnost určité osoby na funkci předsedy považovala určitý soubor lidských vlastností a že jej viděla naplněn u své místopředsedkyně Mgr. S. a naopak nenalezala u Mgr. H. Bylo v mezích jejího práva na názor považovat u kandidáta na předsedu za důležité to, že sám příkladně a samostatně plní své povinnosti, zatímco za méně důležité považovala schopnost dobrého porozumění kolegům a méně autoritářský způsob řízení soudu, což je manažerský styl, k němuž se přihlásil Mgr. H. (viz jeho vyjádření ca. od času 10.00 reportáže). Vyjádření kárně obviněné (a ostatně i vyjádření Mgr. H. a dalších soudců, jež v reportáži zazněla) evokují spíše legitimní spor o koncepci předsednictví soudu – zda předseda má být přísný autoritativní šéf, který sám jde svou pracovitostí příkladem a vyžaduje důsledné plnění povinností, anebo zda má jít spíše o moderátora, který koordinuje činnost autonomních soudcovských osobností, aniž by vystupoval příliš autoritativně.

[42] Lze tedy shrnout, že v procesu výběru kandidáta na předsedu okresního soudu instrukce, jíž si příslušné orgány samy stanovily určitá jeho pravidla, předvídá, že se mohou objevit informace, které kandidáta, jenž ve formálním výběrovém řízení uspěl, mohou zpochybnit. Kárně obviněná se přesně o takové zpochybnění svým veřejným vystoupením pokusila. Činila tak podle toho, co bylo v řízení zjištěno, z legitimních pohnutek. Vítězného kandidáta považovala s ohledem na svou nikoli iracionální představu o ideálním předsedovi soudu za nevhodného. Úsudek o jeho nevhodnosti si učinila na základě faktů, které z dobrých důvodů považovala za relevantní a spolehlivé. Forma jejího veřejného projevu nevybočila z mezí plynoucích z požadavku zdrženlivosti. Povinnost zachovávat náležitou úctu ke svému kolegovi tedy neporušila. Stejně tak neučinila nic, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce nebo ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů. Soudy nelze považovat za křehkou „sněhovou vločku“, která není schopna unést veřejnou debatu o vhodnosti či nevhodnosti určitých osob na funkci předsedy soudu.

[43] Podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb. *(senát vynese zprošťující rozhodnutí, dojde-li k závěru, že se kárně obviněný kárného provinění nedopustil nebo mu je nelze prokázat nebo nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro který se řízení vede, anebo tento skutek není kárným proviněním.* Kárně obviněná jednala způsobem popsaným kárným návrhovatelem jako skutkový komplex pod písm. b), avšak toto její jednání nebylo kárným proviněním. Kárný senát proto ve vztahu k tomuto skutkovému komplexu vynesl zprošťující rozhodnutí.

[44] Kárnému návrhovateli však nelze ani v nejmenším vyčítat, že podal návrh, jenž by byl od počátku odsouzen k neúspěchu. Jeho právní argumentace byla vysoce přesvědčivá a opřená o relevantní judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, Ústavního soudu i o judikaturu kárnou. Zcela pochopitelná je i jeho obava, aby veřejným „propíráním“ a zpochybňováním výsledků výběrových řízení nedošlo ke snížení důvěry veřejnosti v to, že předsedy soudů jsou jmenováni lidé, kteří svou funkci budou řádně vykonávat. Kárný senát však míní, že je třeba více věřit v otevřenou diskusi, i jejími riziky, a nebát se kontroverzí, k nimž v jednotlivých vyostřených případech může dojít. Kárný návrhova

v daném případě zcela splnil svou roli toho, kdo má kárnému senátu předložit důležitou a dosud v dané konkrétní podobě neřešenou kauzu, jejíž posouzení napomůže vymezit limity dovoleného a nedovoleného i pro další podobné případy.

[45] Kárně obviněná v nynějším řízení procesně uspěla. Radost z úspěchu by jí však mělo kalit, že konec jejího působení v čele Okresního soudu v Liberci byl provázen tak ostrými spory o to, zda kandidát, který zvítězil ve formálním výběrovém řízení, je vskutku vhodnou osobou pro danou funkci. Z toho, co vyšlo najevo v řízení před kárným senátem, je patrné, že na jejím soudě se dlouhodobě střetávají bez schopnosti najít „zlatou střední cestu“ dvě vyhraněné koncepce vedení soudu. Na jedné straně přísný, hierarchický model předsedy, který chce jít příkladem, ale místo aby zapaloval tím, že sám hoří, především dohlíží a trestá; ten je reprezentovaný kárně obviněnou (viz ostatně jejího soudu se týkající již zmíněné rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2014, č. j. 16 Kss 10/2013 – 84). Jemu konkuruje model přátelského, neautoritativního vedení, jehož stinnou stránkou je někdy přehnaná a respekt soudnictví snižující opakovaná shovívavost. Ta může vést k tomu, že v pozicích soudců dlouhou dobu setrvávají jednotlivci, kteří nejsou schopni či ochotni svou ústavní funkci vykonávat řádně (viz ostatně taktéž s libereckým okresním soudem spojené shora zmíněné rozhodnutí č. j. 11 Kss 7/2018-207 a v něm, zejm. v jeho bodech 85 a 95-96, popsané dlouhodobě nepřijatelné poměry). Tento druhý model je možná – soudě dle jeho již zmíněného vyjádření v reportáži, o níž jde v nyní projednávané věci – blízký Mgr. H. Kárně obviněné lze klást „za vinu“ (nikoli za vinu právní, nýbrž manažerskou a možná lidskou), že za své sedmileté působení v pozici předsedkyně onu „zlatou střední cestu“ nedokázala najít. Kárně obviněná legitimně ze svého úhlu pohledu kritizovala vlastnosti Mgr. H. jako potenciálního nového předsedy. Škoda však, že v jejím vyjádření v reportáži nezaznělo, že i když svého kolegu nepovažuje za vhodného nástupce, pro případ, že by se jím stal, důvěřuje mu, že svou funkci i přes jí kritizované slabiny zvládne, byť zřejmě jinak, než by si ona sama představovala jako ideální. Soudnictví potřebuje vedle kritiky i přiměřenou míru optimismu a víry ve svou robustnost a funkčnost. Kdo jiný by ji měl navenek dávat najevo než ti, kdo jsou jako předsedové soudů, byť třeba končící svůj mandát, jeho reprezentanty?

[46] Kárný senát doufá, že Mgr. H. se podaří najít vyvážený mix náročnosti a kolegiality a že vedle toho, že bude předsedou chápajícím a zprostředkujícím, dokáže, bude-li to potřeba, v konkrétních případech i dohlížet a trestat.

P o u č e n í : Odvolání proti tomuto rozhodnutí **n e n í** přípustné.

V Brně dne 2. prosince 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda kárného senátu